

Motion till riksdagen

1988/89:Sk34

av Britta Bjelle m.fl. (fp)

med anledning av prop. 1988/89:55 om reavinstbeskattning av andelar i handelsbolag, m.m.

I propositionen föreslås åtgärder för att eliminera möjligheterna att utnyttja s.k. dubbla avdrag. Regeringen föreslår att en förlust skall reducera ingångsvärdet hos handelsbolagsandelen i samma utsträckning som en vinst ökat ingångsvärdet. Dessutom föreslås att rätten till avdrag för reaförluster på andelar i handelsbolag (HB) begränsas till 40 % av förlusten redan från första innehavsdagen. Tidigare i höst överlämnade regeringen en skrivelse till riksdagen med förslag att de nya regler som nu preciseras i propositionen skall gälla överlåtelser m.m. som skett efter den 18 augusti 1988.

Möjligheten att göra dubbla avdrag har med rätta kritiserats. Vi delar regeringens ambition att förändra skattereglerna så att detta inte blir möjligt. Däremot kan vi inte acceptera den metod som regeringen nu föreslår. Som framgår av flertalet remissvar finns stora risker att den föreslagna modellen på ett ologiskt och orättfärdigt sätt också drabbar sådana handelsbolag som bedrivit normal affärsmässig verksamhet, utan några som helst tvelaktiga baktankar eller syften. Det lagförslag som regeringen utarbetat kan innebära dödsstöten mot HB som bolagsform.

Det är framför allt fyra problemområden där vi anser att bristerna i propositionen är så allvarliga att riksdagen bör begära ett nytt förslag. Våra invändningar avser för det första den retroaktiva effekt som övergångsreglerna medför, för det andra principerna för ingångsvärdeberäkningarna och för det tredje bristen på symmetri vid likvidation av ett HB. Slutligen innehåller avsnittet om "med avyttring likställda fall" allvarliga brister.

Ett införande av den föreslagna metoden för att beräkna ingångsvärden betyder i praktiken att en faktisk retroaktivitet införs i skattelagstiftningen. Anledningen är att tillämpning av lagförslaget innebär att t.ex. ingångsvärden revideras även bakåt i tiden, dvs. historiska förhållanden påverkas. Det betyder att man framdeles inte bara blir vägrad avdrag för en reaförlust utan dessutom kan komma att bli beskattad för ett negativt ingångsvärde på grund av underskott som uppkommit före lagens ikraftträdande. Effekterna är svåra att överblicka och kan leda till otillfredsställande konsekvenser för många andelsägare. Ett minimikrav för att undvika detta är att inga negativa justerade ingångsvärden skall kunna förekomma vid övergången till det nya systemet.

Föredragande statsråd påtalar problemet och noterar den kritik som många remissinstanser fört fram. Detta är dock inte tillräckligt. Lagförslaget måste omarbetas i denna del.

Vi delar i princip föredragande statsråds bedömning att beräkning av

andels ingångsvärde vid reavinstbeskattning skall ta hänsyn till bl. a. löpande vinst resp. förlust under innehavstiden. Förslaget innebär emellertid att beskattning utlöses så snart en ny bolagsman inträder i ett bolag där skulderna överstiger bolagets tillgångar. Även om köpeskillingen för andelen endast är en krona uppkommer vid försäljningen en skattepliktig vinst som består av ett fiktivt belopp (det negativa justerade ingångsvärdet). Säljaren erhåller inte några pengar och hans skatteförmåga ökar inte. Det förhållandet att säljaren inte erhåller några pengar för betalning av skatten på "realisationsvinsten" kan omöjliggöra en av andra skäl väl motiverad försäljning. Förslaget leder alltså till inflåsnings effekter, eftersom det försvårar och i vissa fall omöjliggör överlåtelser av andelar i bolag med negativt justerat ingångsvärde.

Mot bakgrund av ovanstående menar vi att ytterligare bearbetning krävs när det gäller hanteringen av s.k. negativa ingångsvärden, vilka vi anser bör undvikas.

Förslaget innebär vidare att endast skattepliktiga inkomster skall få öka ingångsvärdet. Det betyder att skattefria inkomster i form av värdestegring av fastigheter och t.ex. en premieobligationsvinst indirekt blir föremål för beskattning. En annan olämplighet med förslaget är att om en delägare ej kunnat utnyttja underskottet i HB varken som realisationsförlust eller som förlustavdrag så kommer delägarans andel vid försäljning ändå att uppräknas med ett underskott som han ej i något avseende kunnat tillgodogöra sig.

Den föreslagna utformningen av reglerna för beräkning av en andels anskaffningsvärde leder sålunda till mindre önskvärda resultat. Vi vill i och för sig tillstyrka att en regel införs som innebär att underskott beaktas vid bestämmandet av anskaffningsvärdet, men den närmare utformningen av regeln bör dock ändras.

Vår tredje invändning avser avdrag för förlust på andelar som innehavts kortare tid än två år. Det skall enligt förslaget begränsas till 40 %. Skälet för detta förslag skulle vara att man till lågt pris kan förvärva en andel i ett HB som innehåller obeskattade vinstmedel och därefter sälja andelen till högt pris efter avskattning av vinstmedlen. Vi anser emellertid att det vore olyckligt med en sådan regel. Om vinst uppkommer under tvåårsperioden beskattas den till 100 % och vi anser att samma regler bör gälla för vinster som för förluster.

Slutligen, i avsnittet som handlar om med avyttring jämställda fall, vill vi särskilt peka på problem som uppstår när en delägare skall anses ha avyttrat sin andel om andelen inlöses eller bolaget upplöses. Principen i sig är inte oriktig men i förening med de föreslagna reglerna om negativt justerat ingångsvärde blir konsekvenserna av förslaget oacceptabla. Effekten blir att om ett bolag med negativt kapital måste likvideras beskattas delägarna för det negativa beloppet samtidigt som de själva blir betalningsansvariga för bolagets skulder som givit upphov till det negativa värdet. Detta kan i sin tur leda till att näringsidkare som bedriver verksamhet i form av handelsbolag inte kan likvidera och upplösa bolaget om rörelsen visar sig olönsam därför att en upplösning skulle kunna leda till en privatekonomisk katastrof. Alternativet är att avveckla verksamheten men låta bli att avregistrera bolaget ur handelsregistret. Resultatet av detta blir sannolikt att det med

tiden kommer att finnas en rad HB utan innehåll. Detta anser vi vara en oönskad effekt.

Mot. 1988/89
Sk34

Hemställen

Med anledning av det anförda hemställs

att riksdagen med avslag på regeringens proposition begär ett nytt förslag i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 23 november 1988

Britta Bjelle (fp)

Ingrid Hasselström Nyvall (fp)

Ylva Annerstedt (fp)

Kjell Johansson (fp)

Leif Olsson (fp)

1988-1989

1988-1989

1988-1989

1988-1989

1988-1989

1988-1989

1988-1989

1988-1989

1988-1989

1988-1989

1988-1989

1988-1989

1988-1989

1988-1989

1988-1989

1988-1989